

2021-08-17

Hälso- och sjukvårdspolitiska
avdelningen
Sara Häggström
Tfn: 070-562 48 83
E-post: sara.haggstrom@regionjh.se

RS/466/2021

Yttrande SOU 2021:8: När behovet får styra – ett tandvårdssystem för mer jämlik hälsa

Ärendebeskrivning

Region Jämtland Härjedalen har fått inbjudan att lämna synpunkter till regeringen på SOU 2021:8 om ett reviderat tandvårdssystem. Betänkandet har tydliga intentioner att gynna en regelbunden och förebyggande tandvård för att minska skillnaderna i tandhälsa i befolkningen. Betänkandet föreslår bland annat:

Införandet av etiska principer för tandvårdens prioriteringar i tandvårdslagen, införande av riskbedömning avseende risk för oral sjukdom för alla som ligger till grund för en individuell tandhälsoplan, en ny reglering för tandvård till personer med särskilda behov av tandvårdsinsatser samt alternativa modeller för ett nytt eller justerat statligt högkostnadsskydd.

Region Jämtland Härjedalens remissvar instämmer i stora drag i betänkandet men lämnar följande synpunkter:

- Det behövs ytterligare förtydligande angående hur patienter med störst behov av tandvård ska ges företräde, exempelvis för att förhindra undanträngningseffekter som uppstår om friska patienter besöker tandvården i för hög utsträckning, i kombination med fördelningen mellan regionens och den privata marknadens tandvård. För att tandvårdslagens nuvarande lydelse, att vård ska ges efter behov, ska få genomslag i praktiken behövs mer insatser än utredningens förslag på exempelvis riskbedömning och tandvårdsplan.
- Utredningen saknar förslag på hur tandvården ska bli jämlik utifrån närhetsprincipen. Bristen på kvalificerad tandvårdspersonal i Region Jämtland Härjedalen ger stor risk att centralisera tandvård, vilket ger långa avstånd till tandvård och inte alls jämlik tandvård. Om utredningen vill få till jämlik tandvård även i glesbygd behövs ytterligare åtgärdsförslag som exempelvis införa AT-år, möjlighet till ekonomisk ersättning i glesbygd mm. En lokal målsättning inom Region Jämtland Härjedalen har varit att 90% av invånarna i Jämtlands län ska kunna nå en tandvårdsklinik inom ca 1 timme, dvs ett avstånd på ca 8 mil. Utredningens förslag om hur god tillgång till behandlare i hela landet samt närhet för patienter till en tandvårdsklinik

ska säkras behöver utredas vidare utifrån ambitionen om ett jämlikt tandvårdssystem.

- Det är viktigt att tillföra särskilda utvecklingsmedel för att genomföra särskilda utvecklingsåtgärder och satsningar till befolkningsgrupper/områden där många invånare till exempel avstår från tandvård. Utredningen saknar förslag på finansiering och samordningsförutsättning av prevention och folkhälsoarbete. Utredningen har heller inte beaktat pågående utveckling av digital vård inom tandvården och hur det kommer påverka reformen.
- Resursbrist handlar inte bara om hur många tandvårdsutbildade som arbetar i länet utan även om den sneda fördelningen av tandvårdsuppdragen. För att få till jämlik tandvård, jämlika resurser och förutsättningar inom länet behövs förtydligande nationella riktlinjer exempelvis gällande krav på samtliga tandvårdsklinikers delade ansvar för jour-verksamhet, vuxna med särskilda behov och barntandvård oavsett om kliniken tillhör FTV och eller är privata utförare. Vi saknar dessa krav i utredningen. (kap 4, 7.7.4.3, 8.9.1).
- Regionen ställer sig negativ till att kommunerna inte har medverkat i remissförfarandet gällande förändringar kring uppsökande verksamhet. Regionen ser att det finns risk för negativa konsekvenser för de äldre och personer inom LSS utifrån utredningens förslag då resurser inte finns inom kommunal verksamhet idag. Då "Nära vård" implementeras nationellt bör denna punkt lyftas bort från denna utredning och skickas vidare till pågående arbete inom "Nära vård". (kap 10.5)

Remissvaret har beretts av representanter från folktandvården och beställarenheten och sammanställts av HOSPA. Remissen ska besvaras senast 1 september.

Regiondirektörens förslag

Upprättat förslag till svar på remiss *När behovet får styra – ett tandvårdssystem för mer jämlik hälsa* antas.

I tjänsten
Hans Svensson
Regiondirektör

Johan Palm
Chef Hälso- och sjukvårdspolitiska

avdelningen

Utdrag till

Svar skickas till Socialdepartementet, Avdelningschef för HOSPA, Chef Område
Tandvård